

- Ondansetron is een anti-emeticum dat gebruikt wordt ter preventie en behandeling van nausea en braken, postoperatief en door chemotherapie of radiotherapie. Het wordt soms ook *off-label* (d.w.z. in een indicatie die niet vermeld wordt in de SKP) gebruikt bij ernstige vormen van braken tijdens de zwangerschap (hyperemesis gravidarum). In de Folia van maart 2012 vermeldden we het gebruik van ondansetron in deze indicatie, en er werd gezegd dat de gegevens over de doeltreffendheid beperkt zijn. Recent kwamen nieuwe gegevens over de **veiligheid van ondansetron tijdens de zwangerschap** ter beschikking. Een retrospectieve Deense cohortstudie bij meer dan 1.000 blootgestelde vrouwen (vooral in de tweede helft van het eerste zwangerschapstrimester) en meer dan 7.000 controles, toont geen aanwijzingen voor een verhoogd risico van spontane abortus, doodgeboorte, majeure congenitale afwijkingen (o.a. cardiovasculair, orofaciaal of ter hoogte van het zenuwstelsel), vroeggeboorte, laag geboortegewicht of *small-for-gestational age babies*¹. Deze resultaten zijn bemoedigend, maar kunnen geen

definitief uitsluitel geven, onder andere omdat de studie onvoldoende power heeft om een eventuele geringe verhoging van de incidentie van al deze congenitale afwijkingen ten opzichte van de lage achtergrondincidentie uit te sluiten. De studie voegt zich bij een kleinschaligere cohortstudie die evenmin aanwijzingen voor een teratogeen risico vond², en een *case-control* studie die wel een geringe toename van het risico van gespleten gehemelte vond³. Ondansetron dient slechts gebruikt te worden bij ernstige vormen van hyperemesis gravidarum wanneer andere behandelingen (meclozine, metoclopramide, intraveneuze hydratatie met elektrolyetentoediening) falen. Ondansetron is in hoge intraveneuze doses in verband gebracht met QT-verlenging [zie Folia november 2012], en in dat verband is voorzichtigheid geboden bij vrouwen met dehydratie en elektrolyetstoornissen (bv. hypokaliëmie). In de SKP's van de specialiteiten op basis van ondansetron wordt momenteel vermeld dat gebruik van ondansetron tijdens de zwangerschap niet aanbevolen is (situatie op 01/12/13).

1 *New Engl J Med* 2013;368:814-23 (doi:10.1056/NEJMoa1211035)

2 *BJOG* 2004;111:940-3

3 *Birth Defects Res A Clin Mol Teratol* 2012;94:22-30

VACCINATIE TEGEN GELE KOORTS EN NOOD VOOR HERHAALVACCINATIES

Gele koorts is een virale infectie overgedragen door muggen, en komt enkel voor in bepaalde tropische gebieden in Afrika en Zuid-Amerika. Hoewel de meeste infecties asymptomatisch of weinig ernstig verlopen, kan een ernstig ziektebeeld, met mogelijk fatale afloop, optreden. Er bestaat geen geneesmiddel tegen gele koorts, maar wel een doeltreffend vaccin (Stamaril[®], levend verzwakt vaccin). In een recente

aanbeveling van de *Strategic Advisory Group of Experts on Immunisation* van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) wordt gesteld dat eenmalige toediening van het gelekoortsvaccin bij immunocompetente personen (vanaf de leeftijd van 9 maanden) langdurige immuniteit en levenslange bescherming tegen gele koorts biedt, en dat boostervaccinatie om de 10 jaar, in tegenstelling tot wat vroeger voorzichtigheids-